

GAZET'A TRANSILVANIEI.

Gazet'a esse de 2 ori: Mercurea si Sambet'a. Fóiea una data pe septemana, — Pretiulu: pe 1 anu 10 r. v. a. Pentru tieri esterne 15 f. pe unu anu séu 45 doidieceri, or 3 galbini si 3 doidieceri mon. sunatória. Se prenumera la postele c. r., si pe la DD. corespondenti. — Pentru serie ad. de 10 vorbe mari séu mici inserate se ceru 8 cr. Tacs'a timbrală e 30 cr. de fiacare publicare. Faradepunerea acestui pretiu inainte nu se voru mai primi publicari

Nr. 100.

Brasovu, 18. Decembre 1861.

Anulu XXIV.

LA CRITIC'A DEIN „KORUNK.”

I.

(Capetu.)

Dupa ce dar' nece pre asta cale, nece dupa capulu meu nu eram in stare de a sci si a impleni dorintiele Criticului meu, numi remase alt'a, decat semi alegu io insumi materi'a cuventarei dupa preceperea si vol'a mea, — inse pre catu s'ar poté cautandu si la scopulu Asociatiunei, carele precum se vede dein titlulu ei e: Literatur'a romana si cultur'a poporului romanu. Inse literatura natiunale si cultura asemenea fara cultur'a limbei natiunali unde s'a mai vediutu si auditu candu-va? S'au vediutu adeveratu natiuni, cari cu puçina grije de literatur'a natiunale seau pre lenga ea au mai cultivatu si alta literatura in limbe, uneori cu totulu diferite de cea natiunale, cum facura la inceputu tóte natiunile latine, cele germane, multe sclavice, si chiaru si cea ungara. Inse asta negrije nu a tienutu multu, ci destzeptandu-se in ele semtiulu natiunale, cu atatu mai mare zelu si ardore se apucara de cultur'a limbei natiunali si de literatur'a ei, cu catu facusera mai mari pasi in cultur'a natiunale chiaru si cu autorii literaturei si limbei straine.

De acea si io credeam, că la deschiderea Asociatiunei romane pentru literatnra si cultura natiunale, nu se ar' poté luá alta materia mai amesurata scopului acestei asociatiui de catu impregiurarile in cari se afla limb'a romanésca si causele decadentiei culturei natiunali, cari nu se poteau tracta un'a fara de alt'a.

Inca si impregiurarile de facia ale romanilor, ce nu se poteau ignorá, si alte cestiuni de mare importantia pentru romanu, se pareau a cere totu aceiasi materia; dupa ce nece certele literatilor si politicilor despre originea si natur'a atatu a limbei catu si a natiunei romane inca nu au incetatu cu totulu; si dupa ce inca totu mai suntu ómeni grei la capu si vertosi la cerbice, cari nece intru unu modu nu se potu impacá cu acea idea, că romanulu ar' fi romanu, ér' nu dacu, seau schiau, seau germanu, seau celu puçinu amestecatura dein tóte gunoiale gentiloru, cari curundu dupa inceputulu crestinatatei se preamblara că fierile pre campii Daciei, Mesiei, si mai departe, ardiendu, taliandu, devastandu si facundu cele mai crancene escese pre unde treceau; cu tóte că de alta parte totu aceiasi se recunoscu a fi nepotii Gothiloru, Huniloru, Avariloru, Bulgariloru, Schiavinilorn etc.

Si pentru ce tóte acestea? Pentru că toti acesti ómeni invetiati cu tóta invetiatur'a loru, si cari studiedia istori'a numai cu óchii inchisi seau dupa interese politice, nu potu seau nu voru se precépa, cum dupa atate predatiuni si nevolie se mai fia potutu scapá macaru pitioru de romanu pre aceste locuri? Eli se leganau in orb'a credentia, că romanulu de multu diace in senulu pamentului pre unde au trecutu Atila si ai lui, — si éca, de una data că una fantoma le stă inaintea ochiloru, că si cum ar' fi esitu dein mormentu, una natiune, care nunumai porta nume de romanu si vorbesce limb'a romana, ci si pre dí ce merge cercetarile istorice si filologice totu mai apriatu o demustrédia a fi intru adeveru romana pre cum se numesce.

Ci fantomele, precum se dice, nu dau pace ómeniloru nece macaru in somnulu de nópte, si de multe ori li se arata in visu in forma de smeii seau balauri cu gura cascata, gat'a gat'a se inghitia. Macaru că, dieu, mai multu au inghititú altii pre romanu, decat romanulu pre altii.

Dein asemeni cause poté că si criticul nostru asteptá, că de ori ce altu obiectu se cuventamu, numai de limb'a si natiunalitatea romana nu, si semi fiu luatu alta materia mai de a de foculu si elocuenti'a, cu care amu cuventat. Si dieu, a cuvantá de limb'a romanésca si de istori'a calamitatiloru natiunali, care e legata cu istori'a culturei acestei natiuni, se nu fia obiectu demnu de una cuvantare la diu'a inauguratei unei asociatiuni anumite pentru literatur'a si cul-

tur'a poporului romanu? Dieu, se nu fia lucru cuveniosu a cuvantá cu focu intru una cuventare, care nu era nece potea se fia disertatiune academica, ci numai una resalutare amicabile in numele unei natiuni aprense de liubirea limbei si natiunalitathei sale catra unu barbatu mare, filiu alu natiunei, bravu si nepregetatoriu in caus'a natiunei sale si miedilocitoriu infientiarei acestei asociatiuni? Si ce obiectu poté fi atatu de demnu si de nobile, că limb'a si istori'a culturei unei natiuni?

Poté ca criticul asteptá, că celu puçinu dein consideratiuni politice se nu alegu una materia asia neplecuta multoru amici de ai romaniloru, seau aleganduo se o tractezu mai multu rece decatn caldu, — va se dica, că d-lui ar' fi volitul se me védia si pre mene si pre toti alti romani in numerulu aceloru romani, dela cari romanulu nu astépta nemica. Intru adeveru, prudenti'a lumei care de multe ori nu e alta decatn calcularea intereselor private, demanda cu seriositate, nunumai se se astempere ci se se faca ceneva chiaru si mutu. Ci nu totu omului e datu a fi prudente; ér' caruia nu e datu, are de lipsa a fi resolutu a suferi cu resemnatiune ori ce imputatiuni si defaime voru se urmeze dein imprudenti'a lui.

De celealalte, ce suntu impreunate cu acesta thema, despre ratacirile enormi in care am cadiutu si io; de opiniunea publica ce era despre eruditinea mea, si despre fantomele in contra caror u m'am luptat, numai de catn la loculu seu.

T. C.

Museulu dela Clusiu si Asociatiunea dela Sibiu.

(Incheiere.)

II. In alu doilea articulu alu meu eram se tragu o scurta paralela intre ambele acestea institute, ba tocma si intre academi'a unguresca din Pest'a si intre viitorulu asociatiunii nóstre, eara acésta mai virtosu cu acelu scopu, pentru că se cunóasca si mai curatu, cumca noi romanii nu potemu incepe de acolo, pe unde se afla altii, si ce e mai multu, pentru că se cercetamu, nu cumva ratacescu si altii în unele privintie, déca in starea culturei preste totu, in care se afla poporulu loru, se apuca de nesce lucruri, pe care unulu din dieee mii abia le coprinde si cu atatu mai pucinu le folosesce. Asia de exemplu, déca în un'a din siedintiele museului dela Clusiu dn. Brassai tienù o disertatiune invenita si innalta despre „Modulu de mésur'a resfrângarei radieloru;“ déca societatea museului se afla in acea fericitóre creditia, cumca publiculu ungurescu va trage nu sciu ce folose practice nepretiuite din o asemenea invatiatura strabatatoré pana în inim'a santului Sóre, — noi vomu gratulá acelei societati pentru frumosul progresu ce'lui face; numai totusi vomu remané inadinsu cevasi mai indereptu pe aceasi cale, si vomu cautá mai antaiu se invatiamu a ne folosi de radiele sórelui dupa unu altu metodu mai vechiu, pe care apucaseram a'lui invatiá dela mosi si stramosi. — Intru asemenea déca damele magiare in an. 1859 pusera la academi'a din Pest'a unu premiu pentru deslegarea unoru probleme din astronomia mai nalta, care inse nici pana la adunarea generala din 22. Dec. a. c. nu se deslegara de nimini, — apoi noua romaniloru de locu nu ne este rusine a marturisi, ca intre femeile nóstre nu avemu nici macaru diletante de astronomia; ca tóta astronomia, ce o cunoscu româncutiele nóstre, sta in lucéferulu de sér'a si de diminétia, in luna noua, patrariu si luna vechia, în gainusia, în calea laptelui (séu carulu cu piale) în sfredelu — si de aci 'ncolo pace; apoi ce e mai curiosu, ca romaniloru nici ca lear' placé, că femeile loru se se incerce a luá panea dela astronomi si compuitori de Calindarie, de aceea ei ceru dela dêNSELE că se se uite la stele numai pentru că scie candu au a se culcă si candu a se sculă séu la furca séu la mulsu de vaca, séu celu puçinu că se nu le afle vecinii si petitorii dormindu pana s'a înaltiatu sórele de o sulitia in susu.

Eata de acestea si asemenea paralele eram se tragă între activitatea unui și altuia dintre susunumitele institute său societăți de cultură, pe candu Redactiunea priimi articulii Domnului Canonicu T. Cipariu vicepresedintele asociației privitor la subiectulu ce apucase a tractată subscrisulu numai ca în fugă. Din acelu momentu me determinau și mi întrecurmă discursulu meu, cu carele totu nu eram se aprofundu și se desescu aceasta materia fără amplă, spre a nu incurcă pe publicu cu o lectura dupla și dintr'odata asupra unuia și aceluiasi lucru.

G. B.

ЛА ОРГАНІСЪЧНЕА АРДЕАЛЫЙ.

Despre пóва органичнpe дп Apdeal єшіръ дыпър-
тъшіреа коресп. лгі „Sürgöny“ din Biena үпеле liniшшките дп
пвлаків. Ноi аштептъш пвлакъчнpeа оїчіалъ, каре дп сквртъ ва
хріна дп тóте треле лішвеле патріе; — тотыши пентръ оріентаре
ла челеа че воръ шаi фi de Фъкітъ шi de скітватъ се штімъ шi
пъпъ атвпчi, къ комітете де пъпъ актi in комітате, distrікте
шi скавпеле съквештi се декіаръ de десфіппдате. Ампloiaцiї съ-
премi (кошілiй, къпітанiй) се облéгъ а се дiнé стрiпсi de про-
грамма рецитальнi ad. de диплома din 20. Окт. шi патента din Фебр.
шi челеалте ordin. iiii. пентръ Apdeal, op' а фаче локъ ла ал-
шi. — Ампloiaцiї чеiдалдi алеши воръ функцiона пьтai пъпъ че
се воръ дпфiппда комітете де поге, сёз пъпъ че се воръ събстiтi
прin поiи капi съпрешi алдiй дп локалъ лоръ. Дп фiъкаре жжрi-
дiкцiоне ва фi o cedriъ, (о жждекъторiъ) ai къреi асесорi воръ
авé къте үпi черкъ съпt жждеката с'a (а'a жждеце де черкварi.)
De асесорi дпсъ nз се воръ потé алеце декътъ пьтai, карi съпt
iспiстi азстрiачi, фiндкъ лециле азстрiачe се дiнi лп intreaga лоръ
вiгiрбе. —

Маіестатеа Ca a determinată din къді тетбрі аž се стое комітетеа ші дп че форма съ се алéгъ (везі ші Nr. tr.) дпсъ de la 4—10 indibizі, карії реонндз чеа май таре dape de реалітъд дп ачелд комітет, дистріктз орі скажпд ворд фі тетбрі de комітетд Фбръ алецере; дпсъ ачёста тоđі чеi че das dape май талтъ de 25 фр. ворд алеце лаолалтъ впз пътерд determinată de алді тетбрі ла комітет ші апої комінеле дерьнешті ворд алеце пътерзлд кътѣ каде не дънееле. Кътева ораше d. e. ші Рошія, Блажылд, Златна, Тейшблд, Aidвлд ш. a. ворд алеце репресентанці деосебі, преквз ші indistrіашіи ші пегдъгорії како дп фіькаре ієріедікциіне къте doi. (Дистрікт. Nъсъздз пз ва авé дп комітетд de чеi пеалеші din класа прімъ, чи пъшай алеши din челелалте категорії.) Тетбрі алеши пз потд мла інстрікціін de ла алегъторі. Активітатеа комітетелордз ва фі май рестріпсы: кор-пзлд офіциаліморд злд ва алеце ка ші шайнанте, дпсъ пегодуле, че дпсъ diploma din 20. Окт. ші патента din 26. Февр. се дпз de требеле комінеле але топархіеї, се скотд din черкылд активітъді комітетелордз, преквз ші пертрактъріле політіче despre дрептлд de статд, тілідіе ші finançe преквз ші пегодуле че кадд дп сфера жыдекъріелорд пътai потд фі обіектд de пертрактаре дп комітете, чи комітетеа потд пътai da репресентанціін кътръ губернпші Maiestate, дікъ ворд ведé дп офіцие зпеле скъдері че атен-нинц дінтереселе комінеле але комітатлд.

Жжзій прімарі, вічекъпітавій ші вічекоміцій, вічежжзій се ворѣ алеце, пропвпнндзсе din фіѣкаре релеце къте ыпвлѣ, пріп ггбернѣла Maiestate опре інтъріреа ыпія; чеімалді офіциалі еі алеце комітетзлѣ, пропвпнндзсе din фіѣкаре релеце ұндрептъцітъ de каре се үінш ші чеа гр. апбоань ші гр. реcърітепъ, къте З іndizi кап- didаді de кътъ шефф. Репресентъчні ұн контра ұржанъчкілорѣ ггбернѣлі се кончедѣ, ұпсъ пе льпгъ ынперае ұн ѧккраде а ор- динъчнені. Лішвеле ұн десяватері септѣ тóтте ұндрептъцітѣ 88пъ автографылѣ імперътескѣ din 21. Деч. 1860 — (даяъ каре літва фостъ mainainte ұн 88 е лішба офіциалъ, септѣ констітюціоналіс- тиалѣ mariapъ чеа тагіаръ, — ппъ ва опдіна алтѣфелів Maiestate опі dieta —) ұн ҳртъ кошітете ворѣ пэтé да ші інстрѣкціоні пептрѣ алемій de сіне офіциалъ, каре ұпсъ се ворѣ съвштерпе ггбернѣлі опре ұнкквінцаре.

Din тóте ачестеа пътешъ пречепе, къ дпалт. губерий а воитъ ка ші дп Унгарія се твадгутескъ дп тóте пърділе по тóте пла- селе. — Ноi, че е дрептъ, тпкъ павемъ проспектъ таре de a ревши бине репресентаці прип комітете, тисъ ші ачеса е дрептъ, къ поблімеа de тіжлокъ, каре ліпсітъ de двлчеда дрептълі пер-соналъ de a фі дп комітетъ нз ва пътэ ea фаче тóте дспъ да- тинъ, тпкъ е цършгрітъ а фі репресентатъ пътai прінтрюпъ пъ- теръ алесъ din eisnblg ei ші з челоръ ненонілі, карї плътескъ dape маi пілатъ de 25 ф. т. а. Ноi даръ, оп ші кът, требве съ не фолосимъ ші съ лягътъ гарте din тóте ачестеа, кътъ се пътъ маi кореспондентъ дрептълі репресентъчнєи постре по льпгъ къвіїпчбсь систенгагіпне de дрептъ къвенітъ; требве се dobedimъ къ de ші коло съзъ съ ведъ омений а се теме тпкътва de опре- сізнеа аристокраціе ші инделециндеi прип шасса попорядлі, тотчші

шасса ачеста е шатгръ політічеште ші вреа а'ші фолосі дрептвіл
швлтв пвцінг атътв пептрв opdinea ші біпеле патріеі ші алж ста-
твлаі кътв ші пептрв дпнайтареа біпелві ші ферічіріе падівні сале,
каре нз шаі поіе речьніе дпкредінцатв ла ввна афларе а челорв
стрыїні. — Кіарж ші къндв алдіі с'ар ретраце deла фолосіреа а-
честорв дрептврі провісопіе, рошьпвлв съ се дпкірде кв атътв
таі вхртосв а се фолосі де бенефіцие морв кв тогъ ресолвіреа;
ка се добедимв, кътв de дпсетаці овптемв de a ne bedé дпфрь-
ції кв тодії суптв modalітвді, каре се аюроніе таі таре de o
дрептв егалъ дпдрептвціре політікъ, ші кътв рошьпвлв нз дореште
алта deкътв а bedé одатв, кв ворбеле de егалітате ші фръцієтате
нз речьніе тогъ нзмаі фрасе голь, чі ворв а се префаче одатв ші
дп трюпв; denn niedrig behandeln kann man und, nie aber erniedrigen, Р.

РЕДЕСЛУЧІРІ

ші ликъ чева дп казса лішбей.

Спре а фаче дестялъ провокъреі фъкъте дн deслчіреа dela Лъгошъ din 4. Dec. a. к. №р. 94 алз Газетei ші totsdatъ ші авторъ лутръбърі de prin Ծugaria ші Ardeala дн каъса перес-пектъреі літбей рошапе, фіъ din че парте ва фі ачёста, пз воіг а тъчё тъчерае пештелді, котъ kredetia D. deслчіторів, чи воіг теоріса центръ ші дн фавореа праксей, че пі о чере тітиялъ.

Mai țintări iponi'a chea plină de amărăcire din Nr. 79 adă
Gazetei „Răbăica Șigări“ , n'a privit pînă ne de partea ne apără-
torii (D. A. B.) autonomiei comitatului Karashiv, și pînă bavăra
reprezentanței lor, care, deși mai tîrziu, de cînd i să crește,
— totuși în părtenea dreptului săpîcînală dăună dreptului păblîkă
ală Șigării și din nouă din 20. Oct. a. tr. și a ealvată oporeau
națională, decretându-prin statutul său lîmbă'ă maiorității chea
roștenii de lîmbă'ă oficialeă în comitat; și iponi'a aceea era
dând dreptate către autonomie comitatelor mariare, care îl
folosau său apela totuși în primul rînd autonomiei, dar, cîndă
roștenii din Karashiv să folosiră de această dreptă, deoarece de
a le recomandă actelelor lor să iști totuși din dreptul autonomiei
săpîcînală, văzăruind că că judecătura că totuși împărtășea ca
ne să atentează asupra lîmbă'ă lor, îl lăsată, că dăună identitatea
principială săi și lăsată în apărare; — și aceasta preseamăndă
am să prezică că amărăcirea — și evantulă a comprobării ne
lărgă totuși iponi'a această amărăcire, spre cea mai mare dreptă
și indigneare a păstoră a tătărașilor roșteniilor din Austria.

Съ пънешъ къ капчеларіа де актъ автікъ а Унгаріе каре е инвестітъ de Маiestate къ о пътере таре скскектівъ ті о домуъ до Унгаріа, а ші датъ инстрюціоні позла D. komicariis, ка съ дипродукъ варъші лішка маріаръ de офіциалъ до мънитралъ комітатылі Карапіш, ші сънгъ стареа de актъ de асклатаре некондіционатъ, се пънешъ, къ къ дипквіппаре орі пештіпца Maiestatii с'а ші дипродукъ; — оаре дисъ роиъшій ягошепі воръ шаі кълрі ші актъ не автопоміа ачеа пеферічітъ ші прі-къжітъ? ші бре ші аг incisatъ еі вътъшареа ші пефретатае че лі съ фъкъ къ ачеота пе калеа впні репресентъчні да Mai. Ca дипенсъторілъ фантікъ алъ дрептвріморъ ші автопоміелоръ че сънгъ съ ре'пвінъ, дисъ апнпераа абсолютістълі? Ші dékъ аг фъкътъ ачеста, ор' вор' фачео, аве воръ ші квъптъ ші гречере да прагаріле іналте, басындасе тотъ пътai пе ачеа автопоміш?! — Bezi аша ті о пъцръ тої, карі 'ші ашесаръ автопоміа ші 'ші реставраръ комітателе пе лециле фіктішіе din 48, лъсъндъ да о парте лециле фантіче, диктате de Съвераплъ! — Чие а ресті-твітъ ші пе че басе с'аэ рестітвітъ ші да, дрептвріле попо-рълоръ ші але църілоръ? № Амператылъ пе басеа дипломе din 20. Окт. 1860 датъ motu proprio? Иксъчпна чеа преферітъ — de зnde о аг къпътатъ маріарі? — № тотъ пріп актеле Съве-раплъ? — Капчеларіеле авліче, гъбернеле ші табл'а бапалт кроатъ, ны с'аэ реставратъ тотъ пріп актеле Маiestатиче? Dietetele ны леаэ конвокатъ тотъ Амператылъ? Съпремії коміці ны сънгъ denasmії тої de дп. ачелаші? Dékъ н'аэ рефасатъ маріарі а-челеа, чі леаэ прімітъ de бъне ті леаэ акцептатъ, към пътеа рошпнії съ се шаі диплоіескъ а пріві дп актеле ачеле о таре хартъ а дипрентъдіреі лоръ політіче ші о басе а твтвроръ лякръ-рілоръ лоръ, лъсъндасе дисъ фікціонале de легалітате але чедоръ, карі къ о тънъ тракта, къ чеалалтъ съ докіна да ідолылъ партікл-ристълі ші отріга дисъ рестітвіреа дрептврілоръ автe in integrum — пътai de ачеа, пентръ къ диплом'a din 20. Окт. ші актеле де съсъ ны і лъса токта, към 'і лъса лециле din 48, се кълтрéскт пе чеделалте националітъ? —

Линдешерптъ, — къ че с'а фъкотъ нз се маи поге ресфаче
В'аѣ конститутъ челъ къ телегрателе по басеа конст. din 48.
а'дї ші требвітъ съ къдеци къ къдереа еї, ші къ тотъ апъраре
дрептвлѣ автономіи басате по дрептвлѣ пъблікѣ алѣ Унгаріеї, каре
де пресенгі се афла ор' пътai ли фікціоне, ор' ли върфблѣ са-
біеї, дар' ли фантъ токта пътai ші пътai ли воінца съвераулѣ
пропонциатъ.

Акът ши пъшац акут факъ днитревареа: Че в'аф фолоситъ а-
пърареа дрептълв де автопоме а комитатълв не басеа дрептълв
пъблък алдъ Бугарие, каре къзгсе, кът ведемъ, дн пороиалъ Ви-
деношълв, дъкъ статълв пентръ лимбъ нз ви с'а примицъ пичи а-
тючи, ши нз се респектъ пичи акут din партеа капчелареи авличе?
— Dap' дъкъ комитатълв алдъ фостъ реставратъ не басеа димо-
тии ши a incigrkciplorl pptereli faptiche, folosind'shi autono-
mia la dektretapea limbe de oficiale ne basse a lecilorl pptereli
faptiche dndatъ la dncopatъ, бре п'ади фи акут кътъ лимбъ ротълв
офичиа? — Dap' non omnes fabios abstulit una dies. Ромъ-
нии Лъгошени ши ла конститъреа конгатълв ши ла статъреа лим-
беи с'а ръзиматъ ши дн актеле птерели фаптиче, еи дечи днъл ве-
къреа ероилорл конститъциене din 48 ал девенитъ акут ла акционе.
Къръшени п'ад фостъ даръ апархисти, дектъл нзмай о фракцъне
de чеи din 48, прп вртаре еи съпътъ къщац, ка се фолосеокъ
токма ei акута епока ачестъ opdinatъ de Maiestate пентръ апъ-
рареа маюратеи прекътълвие а кредитъшиорл съи съпътъ
de абъорие миноритъци апархисти. — De aici mai dndreptezd' ne
op. четиторл ши ла Nr. 86 ал Газети „ръбрка Бугария“ ши апои
лъл ласъ се жъде, дъкъ п'амъ автъл ез къвълтъ а ироника кътъ
дълъръчне дн тъто пършил дн в'о кътъба opdinai дн Nr. 79 ал
Газети.

Съ фи дечи de ажъпсъ ачестъ дн локъ de теори, апои фи индъкъ
теориа Фъръ праксъ е ка ръга Фъръ осие: аша вине акут еаръшъ
opdinea ла D-востръ а пъне дн праксъ ачестъ теори, фи индъкъ
D-востръ въ есте kalea mai deckisъ дектъл ротъниорл din член-
лате комитате din Бугария а ревши ла локъл ши днамъл кътъ
de официалъ; a) пентръ скрісбреа de тънъ а Maiestatii
Сале кътъ б. Bai din 20. Окт. 1860, ка каре се декретъл лимбъ
магиаръ de лимбъ официалъ administrativъ ши жъде, че
дн Бугария, пъ првъ ши ле България, къчъ ачештия днъл
корпораци ла Бугария, прп вртаре къвълвъ Maiestatikъ датъ дн
привълда лимбъ официалъ пентръ Бугария нз поге инвълвъ пичи о кон-
тразищер е кътъ о пътъ ресолъцъне, дн каре Mai. Са с'ар' днъл
а кончеде лимбъ ротънъ de официалъ дн комитатълв Карашълв; b)
Ромънии din България, днъл кътъ а бъловоитъ киаръ ши Mai. Са
а есперимента, днъл нз потъ фи пичи одатъ ливерадъ de десперъ-
търоле днълъжъ decupe националитета ши лимбъ са, дектъл нз-
май, къндъ Mai. Са се ва днълъра а ле лъса лимбъ de официалъ
днълъвълвъ комитатълв, каре днълъ че се апексъ — чедъ пъ-
дълъ съшъ капете лимбъ, ка вълъ шижакъ ресфърътори de тълата
днълъжъ центъ националитета, ла чеса че ши пре'пала ресолъ-
цъне din 27. Дек. 1860 въ Фаворисъ. — Dekъ о теори de
Фелъвълъ ачестъ днълъ п'аръ фолоси, чедъ пъдълъ амъ ши че таи
автъл de аштътълъ ши дела чине; апои нз пеашъ вътълъ пичи про-
веръвълъ: Ромънии таче ши фаче. —

(Ва дрта.)

Меркъреа, 28. Деч. Реновита реставране с'а фъкътъ; ресъл-
тълъ еи е, къ D. конс. Ilie Mъчеларъ съ але се de жъде реци
ши D. Григорио Ноопъ de жъде скъпълъ ши Гъставъ Венделъ
de асесоръ. Депътъл ла адъланца вълверситетъл с'аф але съ тозъ
ка пъралитета вълвълорл D. Мъчеларъ ши Вилхелмъ Лъв.

„Herm. Ztg.“ адъзъ ла штъреа de съсъ ши о епифонетъ,
кам аша: Bedezi че п' въ днълъл кътъ форвареа de териръре
националъ адъншъстративе, че реозътълъ аф асеменъ алецъ?

Дн Решинаръ, днълъ тълте dicnute ши фрокъръ се конститъ
дн 10—11 комъна дн фада сенат. Хайнрикъ, ка локъшътори алдъ
сен. Роща (?) алеръндъши прп вогъсъре 46 тъмъри комънали,
киришъ але съръ de ораторъ п'е N. Чъчанъ, de жъде п'е Алеманъ
Митреа ши жърадъ; кари днъдатъ ши депътъръ жъръшътълъ ши
комъна рееси тълътътъ.

Алба днълъриоръ. Комитее Поганъ, акуториатъ de погълъ
гъбернаторъ, днълъ пртъреа програме п'е а рецилъвъ, а емисъ
кътъ тоцъ локъшътори днълъ проклатъ, прп каре еи провъръла ас-
клътаре ши събордънъре официалорл opdinatъ de cine, съпътъ аш-
пълъдъре de стринъ сълъ днълъ касъ контрапъръ. — Дела Мързънъ ка
датъ 25. Деч. апънъ вълъ коресълъ „Кр. Ц.“ кътъ, официалъ
ачестъ комитатъ днълъ 7 лънъ de сервицъ конститъционалъ стаъл пе
прагълъ de ашълъ преда сервицъ ши кърта ла алъ персоналъ пе-
къпоскътъ вълърънъ, ка ле се фаче недрентате, првъндъсе, ка
кътъ еи ш'аръ фи шъпкатъ конститъциене чеа автъл de 900 ani,
ши провъръла днълътъ кътъ, ка кътъ днълътъ ле лисеште
тънъ ле п'оте ревенъ; — апои таи провъръла, ка кътъ днълътъ
рецилъ съ се п'оте акут магиаръ кътъ респектълъ ши асълътаре ши
ка п'тери вълте се днълътъе бънъе патръе.

— Despre персоналълъ гъбернаторъ се четеште днълъ фоиле Шестане,
ка б. Йожика ш'аръ фи лъсатъ постълъ. Фоиле Кължепе днълъ нз пе
спълъ пътъка de фелъвълъ ачестъ, ши гъбернаторъ въ речънъ камътъ:
б. Йожика, б. Борнемика, б. Кътени Домоконъ ши Nari Елек. —
Еар Есч. Са D. гъб. de Крепевълъ днълътъ лимбъ магиаръ ши
флътъ дела Шизъ Хорватъ. —

Пентръ постърълъ de конс. авлии се пътескъ акут de жър-
нале ка de съгръпъ D. къпътълъ алдъ Фъгърашълъ I. Бранъ de Ле-
менъ ши Ст. Хорватъ.

Комисъна пентръ дефинитива ашезаре а късълъ фостълъръ гра-
нициаръ рошанъ а сооитъ дн Ареалъ. D. цен. Raixedъ дн Сибиш
ши D. цен. de Хайе дн Бистръцъ. Аштентълъ ка сете а п' се
днъпърълъ десаре пртъле ашкътълъ але компълъръ ачестеа.
Шъпъ акут арънълъ съсъ ши примицъ дн administrazione districtъ-
лъ ши с'аф въндътъ ка 32 мъл пе анъ, din каре de воръ ши еши
вр'о 8000 пентръ спеселе kondisionate, totvsh пе съма скълъ-
лъръ решъвъ вълъ венитъ ашалъ фортъ фрътъсъ de 24 мъл. Dзесъ
съ въ ажъте, ка п' кътъ в'а dictinъ респектълъ въртълъ тълътаре
пъпъ акут: аша п' вътърълъ съ въ днълътъ автътаре дн кълътъ
ши днъвътъ спре гаория пътънъ!!!

Търчия ши късъ Сербия. Търчия етъ ръдъ ка фина-
нуле ши ка днъпъдъреа попорълъ; армата е пътъдътъ, ка п'
ш'и пртеште сълдълъ. Mai тълте провинце съпътъ дн ресълъре
ши тълъстрълъ de ръсъбои, щади Мехмедъ Паша ал автълъ къра-
цилъ de a zice сълъпълъ, ка de п' въ фи спръжътъ de върбадъ
de опъре, elz п'ш'и ва п'тъ днълътъ мъсънъ. Маре крие de
банъ, ацилъ с'аф съпътъ днъръкошътъ; о лиръ de аръ de 100 п'и-
астъри авеа ацио de 350 п'иастъри. О спаимъ паникъ фъкъ о неодънъ
таре дн капитълъ ши дн жъръ, днълътъ п'тълъ прп тълъдъ ши
проклатъдъ съ п'тъ реставра opdinea; банкноте търчешти ка-
теселе п' съ таи пртескъ ла скъмъ, din каре късъ вълъ пе-
гъцътърълъ персъанъ арсъ дн пъблъкъ вълъ пакетъ de 70 мъл п'и-
астъри; п'чълъ п' съ таи п'тътъ кътъпъра ка банкноте.

Дн Acia дн Скътари съ днъпърълъ спре а домоли
попорълъ; съ командъ фокъ ши сълдълъ реонаръ, зикъндъ, по-
порълъ вр'о пънъ ши дрептълъ съшъ ши пои днълъ времъ ачеста. Дн
вр'о прп проклатъцълъ сълъпълъ ши прп сълъа полідъе днъпъръ
а съ пртимъ каитеселе ла кътъпъръ.

Сърбия п'шеште днълътъ. Гарачапитъ ажъпсъ преставнъкъ
ши ministrъ de естернъ, сенаторълъ Йованъ Мариповичъ e den-
mitъ de прешедите алдъ сенатълъ. Ачешти doi върбадъ съпътъ челъ
таи ренътъ кипачитъдъ політъч дипломатиче аи Сербия, еи съпътъ
върбадъ ка късъ чеи таре а съдоловълъ, ши прогръш'а пъвлъ
ministeri Гараашапинъ e въртътъръ: ливерате конститъциональ
днълъпътъ, пекътъ коресънъде градълъ de кълътъ а попорълъ;
десволтаре п'терилорл материдъ але церъ ши днълътареа кълъ-
търълъ п'ционале Фъръ въштънъе кътъ чибъдъсънъе апъсълъ; дн
афаръ din контъръ гаранъа дрептърълъ легале але Търчия, ресъ-
пинъндъ категориче тъто претенциене п'дренте; ескидереа de
оръче днълъпътъ din афаръ асъпра ка късъ inteprete a Сербия, съ-
дълъпъеа прпчълълъ п'п'тревенъкъне дн Търчия din партеа таре-
лорл п'тери (Сторина); пекъртата днълътаре а еманчъпъцънъе
славълъръ Търчия de съпътъ п'тъшъочта domnie търчесъ ши съ-
дълъпъеа днълътъде Порту съпътъ вер' че kondицънъе ресопавълъ.

Principale Unite. *

ЧЕСТИОНЕА 8NIPII за KONSTANTIMOPOLE.

(Вртаре din Nr. tr.)

Ачеасть таре ливерате п'ционале есте съдитъ дн тълта
тълърълъ ротълърълъ че таи ал о тълъ п'терълъ деаръ; ачестъ сът-
цъшътътъ есте п'търълъ ла тъто п'п'релеа ла тъто п'п'релеа ши катъ а фи респек-
тълъ днълъш' de initivъ: Ne reveillez pas l'esclave qui dort; il
reve peut être à sa liberté."

Дакъ Ръсия, дакъ консерватори висъл ла ачеасть таре ли-
верате, ши дакъ ачестъ висъл ера съпътъ, п'ционале ае ва днъпъ
сокотеа ла тълъпъ, астълъ висъл еи съпътъ modeste ши събръ дн
черкълъ пооівълътъ. Политика троицълъ ши а партитеа п'ционале,
че а днълътъ дн тълъпъ din 8ризъ дн фадъ ка Търпъа ка прпчъпъ
стрънълъ а фостъ, чедъ п'вдълъ, таи практикъ, къчъ Ръсия ши кон-
серватори еи днълъш' съзъ възътъ п'вдълъ а п'въсъ теражътъ пе
каре апъкасъръ. Вомълъ аръта таи ла вале кътъ ал вълътъ ла i-
deia kontrapartie.

Дн вртаре репециелорл череръ але Domпitorијлъ ши але ша-
пифестърълъ п'п'релеа ла тълълъ ливератъ, се фъкъ воръ таи
серъосъ decare конференце. Кабинетълъ днълътъ Nanoleone
III. п' днълътъ d'a рекоманда атласадоријлъ съшъ din Константи-
нополе съ тълъче кърда конференциелорл п'терълъ Търпъ. Ачестъ din
вр'о intre дн ideia ministrълъ ръсълъ ка, днълъ джънълъ, Търпъа
ера вълъ фадъ ка кътътъ; ревицънъ леии електорале кътъта съ
препондерезе асъпра Търпъ. Ачеасть ideiz конвенция п'терилорл
сепаратистиче: ea атъна deckiderae конференциелорл: ачестъ кон-
ференце, фъкъндъ-се, кътътъ съ атънъ дн ежълъ лорл пе репресен-
тантеле Италии, ши Австро-Италии се опънна съзъ кътъта днълъ а се о-
п'п'е de a се admite дн конференце ачестъ репресентанте. Аст-
фелъ честънъе Търпъи ера amenindatъ de a се атъна фъкъ тар-
пине. —

Атвпчі тръмсие Domnitorалъ шеморандълъ прін каре череа а нъ се десвате честівнаа ревісіонні лециі електорале дн конфенціе; фіндъ о честівне де къдереа рошъпілоръ а-ї да солагізне. Тотъ де одатъ Domnitorалъ декларъ консіліоръ пітерілоръ сърьіне din Бъкресчі къ, дакъ пънъ la deckidopea adspірілоръ Щіреа нъ ва фі реквісквъ, пацівнаа о ва проклата сінгвръ. Чеа д'їн-тей декіараре рѣдікъ днідатъ гретатеи че пюесе Рюіа къ ревісіоннаа лециі електорале; чеа де а доза гръвъ тоштвълъ де а се філчепе конферінде. Миністралъ Italiei din Константінополе префери а сакріфіка бре каре прерогатіве але сале, речіжнідъ а-фаръ din конферінде, де кътъ а фі зпѣ тіжлокъ де філтързіаре да Щіреа Ромъпілоръ. Ачесте делікатеу авбръ фікъ одатъ Франції поштрі din Italia пентръ ноі. Ноі кътъ респандемъ да джеселе?

Онініспіле єраш фікъ діферіте. Порта штіндъ ачестеа, профітъ ка съ півъ днінінте піште kondіціоні дествълъ де търбре пентръ зіза філчеперілъ зпірі. Літре аттале чере съ і се деа дрептълъ д'а інтервені къ тъль арматъ дн Ромъпія къндъ с'ар аръта касълъ. Ачесте дрептъ че нъ і я-а датъ пічі трактате веќіе дінтре Ромъпія ші Търчі, пічі трактате дінтре рюшъ ші Търчі, пічі трактатълъ de Шаріс, пічі конвепціоннаа, ар фі фостъ прівітъ де шеаръ къ дрептъ къважтъ ка зпѣ семпъ де асервістъ але Ромъпілоръ. Черѣ фікъ ка, днідатъ дніпъ търтеа domnitorалъ, министръ ші adspіаре съ се деспарцъ ші съ се алеагъ дозі domnі пентръ ашвеле дере. Порта съ гъсі філквраціатъ де філквши амвасадорілъ енглітереи, каре о філдемъ проміжнідъ-ї спріжнілъ гъвернълъ съъ.

D. Negri протестъ контра ачесторъ доже пентръ ші къ се ѿтъ, къ енергія ші конвікціоннаа че дъ атброя патріе. Ліп астфелъ де kondіціоні шедінде контра філчеперілоръ кътабъ съ се філтързъ: чеа че се ші фікъ, ші се реферіръ да опініспіле кабінетелоръ. Гъвернълъ філтързілъ Наполеоне се філделесе къ алъ Енглітереи асн-пра пропосіціонілоръ Пордеи. Ело філтързіаре о парте din ачесте пропосіціоні філтре каре дрептълъ Пордеи de інтервеніре; модіфікаръ пропосіціонілъ ръсе, кътъндъ а се півнъ дн акордъ къ кабінетълъ de Ст. Петербургъ. Прінчіпелъ Горчіако, прінтр'о депешъ дела 30. Августъ к. п. декларъ атвпчі къ нъ се ва опініе пічі декътъ да Щіреа лециілатівъ ші адміністратівъ адерелоръ рошъпіе, дакъ есте реквісквътъ къ ачесте фелъ де зпіре ва пітреа се ренанъзъ да тревънцеле ші dopindelle реалі але Ромъпілоръ. Дар денъ опініоннаа са, елъ ашоазъ де акутъ къ пічі о шесвръ коер-чітівъ съ нъ се іа контра Прінчіпелоръ дакъ да се ѿтървілъ тер-шіпълъ отържтъ пентръ зпіреа лоръ лециілатівъ ші адміністратівъ, еле воръ стърві а воі съ ръшътъ зпіте. Дар отървесче ка контра філчеперілоръ съ се пропозиціе філтре ачеста ші ка съ філдесеаокъ філцеленеера, консімте de а нъ се ші ашвле ка о kondіціоне пріорітатаа ревісіонні лециі електорале.“

Астфелъ дрептълъ Пордеи de інтервеніоне фіссе філтързіатъ; дар пропозиціеа ръсъ нъ се акордъ а філкъра дн фірманъ дн контра філчеперілоръ че се deckidea. Слітъ ачесте позе dicposіціоні контра філчеперілоръ кътабъ съ рефічесе.

Съ нъ не філдомъ зпѣ шінєтъ, дакъ ашъдатъ фікъ скъп-ръмъ de а ведеа дніндъ-се Пордеи зпѣ дрептъ че пічі одатъ нъ я-а автъ, о! съптомъ, дн маре парте, даторіе гъвернълъ філтързілъ Nanoleone III. Сърманъ паціоне рошъпіе! Дакъ тутъ ів-шіа те а пърсітъ, дакъ тъ філъші те-аі пърсітъ, Франція ве-риазъ асн-пра дрептърілоръ тале къштігате къ съпеле стръвнілоръ тълъ торці пентръ лібертате! Dar ачесте едідъ нъ се ва ръдика філтъроzi зи дніпъ пентрълъ постре? Ns днітъ пічі зпѣ семпъ де віадъ ші пітре се вій о зи къндъ ачесте едідъ позише се нъ ші воеаскъ а копері зпѣ кадаверъ! О рошъпіе! філкредінці-въ de зпѣ адевъръ: нъ веді фі пічі одатъ пітіка не кътъ тішітъ нъ веді фі арматі!

Прін стървіреа Франціе се пріімі а редічепе контра філчеперілоръ. Interпnціалъ Австріеі сосі кътева зіле філпінте de філчеперіаа десватерілоръ. Австріа нъ есте пентръ зпіре; нъ-ї фачетъ тъс-трапе: дакъ поі ам фі фостъ авотріачі, пітре ам фі фостъ контра зпіре. Interпnціалъ се філчіркъ а філквраціа пе Търчі съ стър-іаскъ дн алте позе пропозії: aderіпції пъ-ї ліпсесеокъ. Ліп чеа д'їн-тълъ шедінгъ се devide а се фаче зпѣ алтъ прієктъ de фірманъ. Търчі зпѣ дн ачесте прієктъ, дн локълъ kondіціонілоръ філтързіатъ, алте kondіціоні тълъ ші аспре. Акутъ ера ворба ка атвпчіонілоръ компітетълъ дела Фокшіон съ треактъ да adspіаре; ка съ се пітіеаокъ зпѣ гъвернаторъ пітре Молдова съпт респін-де-реа Domnitorалъ; ка съ се алеагъ дозе консіміе пропінчіале, зпѣлъ дн Молдова алтълъ дн Валахія: нъ вомъ ші ворбі де че-ледалте kondіціоні cekondapie.

Domnitorалъ тръмсие днії Negri о депешъ пітіе de енер-гіе ші демінітатаа націонале дн съмідълъ гъртъторъ: Къ зпіреа не кале діпломатікъ се філтързіе: къ дакъ съптомъ пентрълъ de ве-

дере алъ зпірілъ е діферітъ de чеа ші маре парте а Ромъпілоръ, адресълъ-се кътре пітіе, дн локъ съ о прокламе дн цеаръ, а фікътъ-о прін респектъ кътре лециіе дн вігуре, прін діферінгъ пентръ пітіе гарантіе, прін амбреа бінелъ патріе; къ дакъ нъ ар фі автъ а ріока де кътѣ персона са, еар нъ інтересеа де-рел, ар фі трактъ пітре пітре ачеастъ ресервъ, каре дн фіндъ, дн парте-ї ера о търіе чівіль, фіндъ пітре сінгвръ де ачеастъ і-деівъ, авжнідъ а ліпта контра опініонії челоръ ші тълъ ші контра зпітіе сае пропіе; дар къ паціоннаа алержнідъ-лъ, нъ-ї де-десе ші факультатеа d'a а се жъка калічіосъ къ дестіпеле сале. Ліпъ туте ачесте консідеріи, дніе атъта маре аштентаре, дніе че а філтързіатъ ші ачесте тіжлокъ, дн даз ші дрептълъ ші даторіа d'a я-а о алтъ кале ші а проклама зпіреа къ deckiderea adspірілоръ, къчі нъ се пітре опініе de астълі контра філчеперілоръ зе-рітіме але зпіл паціоне че сімтѣ тревънца d'a търъ.“

Ачесте літваціе, че нъ се азсіое де тълъ ани дн гъра зпіе Domnitorъ, авж ефектълъ се. Соожнідъ асн-пра позіе проєктъ de фірманъ D. Negri, ші літъндъ счиіпцъ decspre позеле kondіціоні, се адресъ кътре репрезентантеле Франціе ші Italia декларълъ къ de се ва пріімі de пітіе зпѣ фірманъ дн каре дрептъріе зе-ріе се фіз ловіте, рошъпій воръ респінче фірманълъ. Апоі ле дете гъртъторъ адресъ:

„Domnule! Га- філдъспель а въ спіне бре каре осервърі асн-пра артіклелоръ каре т'аі фрапатъ ші тълъ дн прієктълъ de фірманъ алъ Лп. Порді, прекът: а нъмі зпѣ гъвернаторъ дн Молдова. Лъсжнід ла о парте цертуле de діскордіе че копрінде дн сіне, ачеастъ пропосіціоне дежа фікътъ de Лп. Порть къ о-касіоннаа філдомеі ліввестітърі а M. C. Domnitorалъ актвale, с'а фостъ філтътъратъ къ тутълъ. Дакъ еа нъ а фостъ пріімітъ атвпчі, кътъ ар фі пріімітъ астълі філтъро чіркопстанцъ атътъ де філпор-тантеле ка а зпірій де-фінітіве а челоръ дозе пріічіпate?“

„Кътъ пентръ консілівріе провінчіале, ресвітатълъ лоръ, ка ші алъ гъвернълъ din Молдова, нъ потѣ фі de кътѣ сире а дес-пърці ші шаі тълъ цереле de кътѣ съптъ астълі. Дечі поі ам чертътъ зпіре, еар нъ сепаратістълъ; апоі, ті се паре къ нъ с'ар пітѣ статіі асн-пра алторъ лікврі de кътѣ асн-пра черерілоръ фі-кътъ de гъвернълъ Пріічіпателоръ. Кътѣ de авантажіосе ар пітіе фі консілівріе провінчіале, поі нъ пітіе а не съпніе ла пітікъ че не ар фі імпвѣшъ, ші кіар дн пітіеа арт. 22. ші 23. din трак-татълъ de Шаріс, ші 2. din конвепціоннаа дела 19. Августъ каре не гарантъ пітіа ші філтреага бъквраре а автономіе постре. Білікдере дн 16. Ноєнбръ 1861.

Събскрісъ K. Negri.

(Va urmá.)

Ръспінсърі. Шомквта маре, 21. Дек. Domnule! II. Драгошъ, пропріетарі. Мълдъмітъ піблікъ пентръ філгіжіреа че ai de a спріжоні „Содіетатеа трансімвалъ рошъпескъ.“ Статутеле соціетъїи се тіпърскъ дн Сібія ші ві се воръ трішіе пеомін-тітъ ші тълте експортаре ші ачеаеш. Асеменеа крідъ, къ се воръ фаче ші лістъ ръбріката, дн каре съші філквріе пої тем-бріи пітіе ші таксе, че воръ denzne.

Фелдра, 18. Дек. Domnule! Стефанъ Timonъ. Фіндъкъ фіа periodікъ а асоціаціоні нъ ва потеа еши пънъ престе треі Ivn, пънъ къндъ адікъ філвъції рошъпілоръ воръ авеа тішітъ де а пре-гъті пентръ ачеаеші матеріалъ алесъ, де ачеа не філвоірътъ ші тълъ iпші, ка пънъ атвпчі фікъ съ пе прегътітъ дн фіа пентръ пітіе, iпші ші літератъръ, пентръ каре а фостъ маре пъкътъ къ ші тълте вжртосъ дн апвлъ че трече ші тълъ о префъкъръ парте маре дн фіа політікъ ші вжртосъ прін піблікаре дн тражса а ліптелоръ ші чертелоръ політіче din коштате ші цінітъръ. De ачеа се-ші, къ артіко-лъ Dтale се ва пріімі дн ачестъ фібъ. —

Odorheis. O. B. Bei пріімі прін поштъ.

Бъкресчі, 18. Дек. M. Te рогъ ка съ ші аштепці пітіа фікъ пітіе да C. Vasile, къндъ апоі віт пріімі ші тълте дін-т'одатъ. Літр'ачеа въ аштепцітъ ші поі таңскріптеle проміссе.

Din шіпдії апсепі, 24. Дек. Предвлъ къліндарілъ се пітре трішіе ші къ балії Pedakdіvії, пітіа съ се шітіе кіратъ пе кътѣ експортаре а 35 кр. Асеменеа ші предвлъ протоколълъ adspі-рії din Ianzарів.

G. B.

Кърсвіле ла бърсъ дн 27. Дечембръ. k. п. стаѣ ашеа:

	Вал. азст. фр. кр.
Галвії філквретшті	6 67
Августъ	139 50
London	140 80
Літпрѣтълъ падіоналъ	81 65
Овлігацие металіче екі de 5 %	66 45
Акційле ванкълі	750
„ кредитілъ	177 80